

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר תאריך: 26/03/2002

בעניין: 1. רוזנטל יעקב

2. גולד מיכה

התובעים

נ ג ד

טיקוצקי ישראל

הנתבע

1

2

3

פסק דין

4

1. עילת התביעה

5

התביעה שבפניי הינה תביעת פיצויים בגין פרסום לשון הרע.

6

7

בכתב התביעה נאמר כי התובעים הינם חברי הנהלת איגוד קציני בטיחות

8

בתעבורה (להלן: "האיגוד"). מר רוזנטל יעקב משמש כיו"ר האיגוד (להלן:

9

"התובע 1" או "מר רוזנטל") ומר גולד מיכה חבר הנהלה באיגוד (להלן: "התובע

10

2" או "מר גולד"). הנתבע שימש בעבר גזבר וחבר הנהלה באיגוד (להלן: "הנתבע"

11

או "מר טיקוצקי").

12

13

בכתב התביעה נאמר כי הנתבע הושעה מתפקידו כגזבר האיגוד בעקבות משיכת

14

שיק האיגוד שלא כדין לפקודת בנו. משיכת שיק של האיגוד טעונה שתי חתימות:

15

חתימה של הגזבר וחתימת היו"ר.

16

התברר כי הנתבע משך את השיק לבנו וחתם עליו בעצמו 2 חתימות. חותמת השיק

17

בשתי חתימות של הנתבע יצרה מצג כאילו השיק נחתם על ידי שני בעלי תפקיד

18

המורשים לחתום בשם האיגוד (להלן: "השיק").

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 הנתבע הועמד לדין פנימי בפני ועדת בירורים ומשמעת של האיגוד. בעקבות
2 המלצתה של ועדה זו החליטה מועצת האיגוד ביום 23.10.99 להשעות את הנתבע
3 ל-3 שנים.
4 במקביל, בחודש יולי 99, התקיימו בחירות להנהלת האיגוד ולמועצת האיגוד.
5 בבחירות אלו ניצחה הסיעה בראשותה עמד מר רוזנטל. הסיעה עליה נמנה הנתבע
6 נחלה תבוסה קשה כאשר איש מחבריה, בהם הנתבע, לא נבחרו להנהלת האיגוד.
7
8 התובעים טענו כי בעקבות הפסדו של הנתבע בבחירות והשעייתו מתפקידו כגזבר
9 המועצה, החל הנתבע לשגר לתיבת הדואר האלקטרונית של האיגוד דרך רשת
10 האינטרנט מכתבי השמצה והטרדה הכוללים לשון הרע נגד התובעים ובפרט נגד
11 התובע 1 יו"ר האיגוד.
12 בכתב התביעה פורטו המכתבים שנשלחו על ידי הנתבע:
13 מכתב ראשון נשלח ביום 7.4.99 (נספח א' לכתב התביעה).
14 במהלך החודשים נובמבר ודצמבר 99, נשלחו שמונה מכתבים נוספים (נספחים ב'-
15 ט' לכתב התביעה).
16 ביום 7.12.99 נשלח לנתבע מכתב על ידי ב"כ התובעים בו נדרש הנתבע לחדול
17 משליחת מכתבים נוספים ולהתנצל בגין המכתבים שנשלחו על-ידו. (נספח י' לכתב
18 התביעה).
19 הנתבע לא חדל משליחת המכתבים ולא התנצל בגינם.
20 במהלך החודשים ינואר ופברואר 2000 נשלחו שלושה מכתבים נוספים (נספחים
21 יא'-יג' לכתב התביעה).
22 בתחילת חודש פברואר 2000 שלח הנתבע לתובע 1 מכתב באמצעות דואר רגיל
23 (נספח יד' לכתב התביעה).
24 התובעים טענו כי המכתבים שפורטו לעיל כוללים בתוכם דברי האשמה, עלבון
25 והשמצה אשר אין בהם אמת המהווים לשון הרע כנגד התובעים.
26 עוד טענו התובעים כי הנתבע שלח את המכתבים על-מנת שתוכנם יגיע לחברי
27 האיגוד. זאת מתוך כוונה לפגוע, להשפיל ולבזות את התובעים.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר תאריך: 26/03/2002

1 בכתב התביעה טענו התובעים כי יש לחייב את הנתבע בתשלום פיצויים בסך
2 200,000 ₪ בגין פרסום לשון הרע כנגד שני התובעים.
3 בחודשים יולי ואוגוסט 2000, מספר חודשים לאחר הגשת כתב התביעה המקורי,
4 הגיעו לתיבת הדואר של האיגוד שני מכתבים נוספים. לטענת התובעים נשלחו גם
5 מכתבים אלו על ידי הנתבע באמצעות שימוש בכתובות דואר אלקטרוני של אנשים
6 אחרים ללא ידיעתם.
7 בעקבות שליחת שני מכתבים אלו הוגש כתב תביעה מתוקן.
8 שני המכתבים צורפו כנספחים ט"ו ו-ט"ז לכתב התביעה המתוקן.
9

2. טענות ההגנה והתביעה שכנגד

11 בכתב ההגנה נאמר כי הנתבע ותובע 1 שיתפו בעבר פעולה על-מנת לבצע שינוי
12 בראשות האיגוד. כתוצאה משיתוף פעולה זה נבחר התובע 1 ליו"ר האיגוד והנתבע
13 המשיך לתפקד כגזבר.
14 עוד נאמר בכתב ההגנה כי התובע 2 הינו מרכז ועדת השתלמות באיגוד. מתוקף
15 תפקידו זה מארגן התובע 2 ימי עיון לקציני בטיחות בחסותם של חברות
16 מסחריות. במהלך שנת 99' הגיע סכום החסות של חברות מסחריות לסך של כ-
17 120,000 ₪.
18 לטענת הנתבע, ניהל התובע 2 את נושא החסויות לבדו מבלי לאפשר לוועדת
19 הביקורת ולגזבר להתערב בעניין זה. הנתבע דרש להיות מעורב בנושא זה אך תובע
20 1 סרב לדרישתו. בעקבות סירוב זה נוצרו שני מחנות באיגוד כאשר בראש המחנה
21 הראשון עמדו התובעים ובראש המחנה השני עמד הנתבע.
22 עוד טען הנתבע כי בנו הדריך בעניין תפעול מחשב את הפקידה החדשה באיגוד
23 מספר פעמים. התובע 1 קבע כי שכר הבן יעמוד על סך 450 ₪ וקביעה זו בעניין
24 השכר הובאה לידיעת כל חברי ההנהלה.
25 על השיק בסך 450 ₪ בגין ההדרכה חתם הנתבע פעמיים, כנראה עקב טעות של
26 הפקידה אשר הביאה את ההמחאה לחתימת הנתבע. הנתבע טען כי הפקידה היא
27 זו שמסרה את ההמחאה לבנו של הנתבע.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 בכתב ההגנה נטען כי התובע 1 שמר בסוד את נושא החתימה על השיק עד שהנתבע
2 הודיע כי יתמודד בבחירות לתפקיד יו"ר האיגוד.
3 הנתבע דרש כי הבדיקה בעניין החתימה על השיק תיעשה על-ידי משטרת ישראל
4 אך התובע 1 התנגד לכך. על-אף התנגדותו של התובע 1 הביא הנתבע את העניין
5 לטיפול של המשטרה והמשטרה החליטה לגנוז את הנושא מחוסר עניין לציבור.
6 ועדת הביקורת של האיגוד אשר דנה בעניין השיק המליצה להעביר את הנושא
7 לבדיקת המשטרה. אולם, הנהלת האיגוד החליטה כי ועדת המשמעת תדון ותחליט
8 בעניין זה. הנתבע ציין בכתב ההגנה כי לתובע 1 היה רוב הן בהנהלה והן בוועדת
9 הביקורת.
10 הדיון בוועדת המשמעת נקבע מספר ימים לפני הבחירות בשנת '99. ב"כ הנתבע
11 ביקש לדחות את הדיון בנושא עד לאחר קיום הבחירות מחשש למשוא פנים אולם
12 בקשתו נדחתה.
13 דיון נוסף של הועדה נקבע ליום לפני הבחירות והנתבע לא הופיע לדיון. בדיון זה
14 החליטה הועדה להמליץ על השעיית הנתבע ל- 3 שנים.
15 הנתבע טען כי ביום הבחירות הופצה שמועה על פיה הושעה הנתבע מתפקידו ל-3
16 שנים. בעקבות כך לא בחר ציבור הבוחרים בסיעתו של הנתבע שכן אין טעם
17 להצביע עבור סיעה שהעומד בראשה מושעה מהאיגוד.
18 עוד טען הנתבע כי התובעים בחרו בעיתוי הגשת תביעתם שכן נודע להם כי הנתבע,
19 היו"ר הקודם של האיגוד וחברים נוספים פועלים יחדיו להקמת איגוד מתחרה.
20
21 באשר למשלוח המכתבים, טען הנתבע כי המכתבים נשלחו על ידו אך ורק לתובע 1
22 שכן רק לתובע 1 יש שליטה על כתובת הדואר האלקטרוני אליה נשלחו המכתבים
23 ועל כן לא התקיים תנאי ה"פרסום" כמשמעותו בחוק איסור לשון הרע.
24 עוד ציין הנתבע כי לא ידע על קיומו של המכתב אשר סומן כנספח יד'
25 לכתב התביעה.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 הנתבע טען כי בכל מקרה אין במכתבים לשון הרע נגד התובעים אלא הבעת
2 ביקורת כנה על התובעים בנוגע לניהול האיגוד. הנתבע טען כי לו היה מעוניין
3 לפרסם את הבעת דעתו ברבים היה פונה לבמה התקשורתית.
4 הנתבע חזר וטען כי אין מדובר בלשון הרע אלא במימוש זכותו לחופש הביטוי,
5 הבעת דעתו על ניהולם ותפקודם של התובעים והגנה על יושרו האישי.
6 הנתבע הגיש תביעה שכנגד נגד תובע 1, בה טען כי התובע 1 הפיץ ביום הבחירות
7 להנהלת האיגוד ומועצת האיגוד "הודעה" על השהייתו של הנתבע ל- 3 שנים עקב
8 זיוף גניבה ומרמה של השיק.
9 הנתבע, שהיה מופתע מהפצת המידע, לא הספיק להסביר את העניין לתומכיו
10 בפרט ולציבור הבוחרים בכלל, ולכן הצביעו תומכיו ברשימה המתחרה בראשה
11 עמד מר רוזנטל.
12 הנתבע טען כי התובע 1 גרם להשפלתו ולבושת פניו בפני חבריו באיגוד. זאת ועוד,
13 המידע הגיע גם לממונים עליו במקום עבודתו וכתוצאה מכך הוחלט שלא לקדמו
14 לתפקיד ניהול מחלקת הבטיחות של קואופרטיב "דן", כפי שהובטח לו מבעוד
15 מועד ע"י הנהלת דן.
16 אי קידומו המקצועי פגע בהכנסתו הצפויה של הנתבע ובגין נזק זה תבע הנתבע
17 סכום של 73,296 ש"ח.
18 עוד נכתב בכתב התביעה שכנגד כי התובע 1 גרם לנתבע במתכוון עגמת נפש ובגין
19 עגמת נפש זו תבע הנתבע סכום של 100,000 ש"ח.

3. האם מהווים המכתבים שנשלחו ע"י הנתבע לשון הרע:

22 על מנת לקבוע אם יש לראות במכתביו של הנתבע עוולה של פרסום לשון הרע
23 כאמור בסעיף 7 לחוק איסור לשון הרע תשכ"ה- 1965 (להלן "חוק איסור לשון
24 הרע"), יש להוכיח כי נעשה פרסום לאדם אחד או יותר זולת הנתבע וכי הפרסום
25 מהווה בגדר לשון הרע.
26

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר תאריך: 26/03/2002

יסוד הפרסום

סעיף 2 (א) לחוק איסור לשון הרע קובע:

"פרסום, לעניין לשון הרע-בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר"

סעיף 2 (ב) לחוק איסור לשון הרע קובע כי "רואים כפרסום לשון הרע מבלי למעט מדרכי פרסום אחרות... (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע".

טענתו העיקרית של הנתבע היתה כי יסוד ה"פרסום" כמשמעותו בחוק איסור לשון הרע לא התקיים במקרה הנוכחי, שכן המכתבים הגיעו אך ורק לתובע 1 ולא היה חשש שיגיעו לאדם נוסף. אין לקבל טענה זו של הנתבע.

מתוך עדותה של הגב' לאה גורה, אשר העידה מטעם התובעים, עולה דרך משלוח הדואר האלקטרוני לאיגוד.

הגב' גורה היא מנהלת בחברת "נתיבי קול בע"מ", המספקת שירותי דואר אלק' לאיגוד. הדואר האלק' עבור האיגוד מגיע לתא הדואר של אתר החברה. המכתבים האלק' מודפסים ונשלחים לאיגוד בפקס למספר פקס של האיגוד.

אין כל הוראת סודיות לגבי הדואר המגיע עבור האיגוד, ולכן לדברי הגב' גורה ברור שהדברים נקראים על ידי העובדים בעת ביצוע הפעולות המתוארות לעיל.

ב"כ הנתבע התנגד לתצהירה של הגב' גורה מהטעם של הרחבת חזית, ולכן לא חקר את העדה.

אין בתצהירה משום הרחבת חזית ועדותה מסבירה את הדרך הטכנית של העברת הדואר האלק' לאיגוד. עדות זו היא עדות מקצועית אובייקטיבית שהיתה אמינה עלי לחלוטין.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר תאריך: 26/03/2002

1 אמינה עלי גם עדותו של מר רוזנטל בחקירתו הנגדית, על פיה:
 2 "המכתבים שהגיעו אלי לשולחן כבר ראו אותם אנשים כבר קודם, עוד לפני.
 3 מהאינטרנט, מנתיבי קול ועד המזכירה שלנו ואני לא יודע עוד כמה אנשים
 4 קודם ראו את המסמכים האלה..."
 5
 6 גם מתוך עדותה של הגב' שולמית מסחרי, העובדת כפקידת האיגוד, עולה כי כל
 7 הודעה המגיעה במכתב אלק' דרך רשת האינטרנט המיועדת לאיגוד, מגיעה תחילה
 8 לאתר האינטרנט של האיגוד בחברת נתיבי קול ולאחר שהוא מצולם נשלח בפקס
 9 למשרדי האיגוד.
 10 הגב' מסחרי העידה כי היא מצלמת את הפקס ומניחה אותו עם הדואר על שולחנו
 11 של מר רוזנטל והמקור מתויקק על ידה.
 12
 13 בחקירתה הנגדית העידה אמנם הגב' מסחרי כי אף אחד לא רואה את הדואר
 14 האלק' אשר מקבל מר רוזנטל לפניו. אולם, מעצם עדותה על פיה מונח המכתב על
 15 שולחנו של מר רוזנטל אליו יש גישה לחברי ההנהלה, עולה כי ישנה אפשרות
 16 ממשית ביותר כי אנשים אחרים יקראו את המכתב לפני שמר רוזנטל רואה אותו.
 17
 18 מר רוזנטל העיד כי הוא מבצע את התפקידו באיגוד באופן התנדבותי וכי איננו
 19 נמצא שם במהלך כל ימות השבוע. הדואר הנמצא על שולחנו ממתין לו עד ליום
 20 שבו הוא מגיע למשרדי האיגוד.
 21
 22 בכל מקרה, די בעובדה כי המכתבים נשלחו על ידי הנתבע כשהם ממוענים לאיגוד
 23 לתא הדואר האלק' של האיגוד, כדי לעמוד בהגדרת הפרסום.
 24 זאת לאור העובדה כי עובדי חברת נתיבי קול, בה נמצא תא הדואר האלק' של
 25 האיגוד, קוראים את המכתבים, מצלמים אותם ומעבירים אותם בפקס למשרדי
 26 האיגוד.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 הנתבע בחר, כפי הנראה במודע, במשלוח המכתבים לכתובת אלק' אשר איננה
2 שייכת לתובע 1 באופן אישי אלא לכתובת השייכת לאיגוד, כאשר ברור כי מספר
3 אנשים קוראים את המכתבים לפני שהם מגיעים לתובע.

4
5 במסגרת דרך זו של העברת הדואר האלק' מחברה חיצונית למשרדי האיגוד, ברור
6 לחלוטין כי הפרסום עשוי היה באותן נסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע.

7
8 ההלכה היא כי:

9 **"אם מסמך שנשלח עלול להקרא על ידי אדם שאינו הנמען-נפגע בטרם**
10 **יגיע לנמען (למשל מזכירתו של הנמען), עשוי משלוח המכתב להוות**
11 **פרסום".**

12 (אורי שנהר "דיני לשון הרע", עמ' 88).

13
14 בעניין זה אין גם רלוונטיות לטענתו של הנתבע כי התובע בחר להעביר את תוכנם
15 של המכתבים לחברי הועדה, ולכן למעשה גרם לתובע לפרסום בעצמו.
16 הסברו של התובע 1 לפיו סיפר על קיום המכתבים לחברי ההנהלה מתוך מטרה
17 שלא יחשבו כי יש לו דבר מה להסתיר, מקובל עלי לחלוטין.
18 יתרה מזאת, אותו דיווח היה כבר לאחר שהמכתבים היו גלויים לעין כל בעת
19 העברתם מתא הדואר האלק' למשרדי האיגוד.

20
21 לאור כל האמור לעיל, אין כל רלוונטיות למחלוקת שבין הצדדים האם היה אכן
22 איסור כלשהו אשר ניתן על ידי מר רוזנטל לאפשר לאדם מלבדו לעיין במכתבים
23 הנמצאים על שולחנו.

24
25 ברצוני לציין כי לגופו של עניין מקובלת עלי עדותו של מר רוזנטל כי במקרים
26 מסוימים אסר להוציא חומר מהמשרד, אולם כל חברי ההנהלה היו רשאים לעיין
27 בחומר על שולחנו ואף עשו כך.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

המסקנה מכל האמור לעיל היא כי במשלוח המכתבים על ידי הנתבע יש משום פרסום על פי הגדרת איסור חוק לשון הרע.

האם המכתבים הינם פרסום לשון הרע

עלי לבחון כעת האם הפרסומים הינם בגדר לשון הרע.

ההלכה היא כי המבחן בדבר קיומו של לשון הרע אינו מתמצה בתחושת העלבון הסובייקטיבית של הפרט עליו נעשה הדיבור או הכתב המייחס לו דברים פוגעים אלא יסודו אובייקטיבי, היינו מה השפעתם או זיקתם של דברי לשון הרע להערכה לה זוכה הפרט התובע בעיני הבריות (ע"א 723/74 **עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ**, פ"ד לא (2) 281, 293, ע"א 466/83 **שאהה נ' דרדריאן**, פ"ד לט (4) 734, 740).

עוד נקבע כי יש להחיל את המבחן האובייקטיבי באופן גמיש קרי, כדי לבדוק אם פרסום מסוים עלול לפגוע בעסקו של אדם, יש לבחון את הכתוב לא רק דרך עיני הציבור הרחב אלא דרך עיני הקהיליה העסקית הרלבנטית.

כבר בראשית אציין כי החלת כללים אלה על המקרה שבפני מובילה אותי למסקנה כי יש במשלוח המכתבים ע"י הנתבע משום פרסום לשון הרע.

במכתביו עשה הנתבע שימוש במונחים וכינויים משפילים ומבזים לתיאור אופיים, תפקודם ואישיותם של התובעים.

ניתן גם להבין ממכתביו של הנתבע כי התובעים משתמשים בכספי האיגוד ומקבלים החלטות בוועדות שלא כחוק.

המכתב הראשון שנכתב ע"י הנתבע נושא את הכותרת "**בובה על חוט**" (ת/1). בגוף המכתב כתב הנתבע כי "**יעקוב רוזנטל חסר חוט שדרה או יכולת ניהול מינימלית מוכיח שוב כי סומך את ידיו לכל אורך הדרך על חברו מיכה גולד החייב להוכיח לכל אורך הדרך את יושרו הציבורי או במילים ברורות יותר את נקיון כפיו**" במכתבו זה כינה הנתבע את תובע 1 כ"**גולם**".

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר תאריך: 26/03/2002

1

2

מכתביו הנוספים היו ללא כותרת ובגופם נכתבו הדברים שלהלן:

3

4

"האם קציני הבטיחות צריכים לחשוש שמא אתה שולח את ידך לקופה

5

הציבורית" (ת/3).

6

"כמו שהוא נלחם על התפקיד (מר רוזנטל - ד.ק.) זה אולי שהוא ידע שאת קציני

7

הבטיחות הפריירים אפשר לדפוק" (ת/4).

8

"הגיע הזמן שמישהו יחזיר את השכל למגמגם שמדבר שטויות בימי עיון. לקרוא

9

הוא לא יודע אבל כסף הוא דורש כמו מנהל של קונצרן כלל" (ת/5).

10

קציני הבטיחות מקבלים ייצוג ברמה של ביי"ס למפגרים".

11

בת/6 נאמר כי "איגוד קציני בטיחות הוא גוף אנמי שמנוהל על ידי אדם חסר כל

12

יכולת ניהול או ארגון ברמה הנמוכה ביותר".

13

בת/7 נאמר "בתחרות הכלב הגזעי שנערכה לאחרונה הגיעו לשלב הגמר שני

14

כלבים אחד בבעלות מר אריה נגר וכלב עצמאי בשם גולד" (התובע 2).

15

בת/8 נאמר: "... אם לא היית היו פשוט צריכים להמציא אותך כדי שנוכל לראות

16

כמה בנאדם, שכולם חשבו שהוא דביל מוחלט, יכול להיות מוצלח".

17

בת/9 נאמר: "מנהל צריך להיות בעל יכולת ניהול ולך יש יכולת של בכי וקיסור

18

מתמשך".

19

בת/10 נשאל התובע 1 "כמה משרות כבר סידרת לקציני הבטיחות".

20

בת/12 כינה הנתבע את התובע 1 "בובה".

21

בת/13 נאמר כי התובע 1 כל כך רדוד שהוא חושב שתמונה גדולה תכסה אותו.

22

23

סעיף 1 (1) לחוק איסור לשון הרע מגדיר לשון הרע כדבר שפרסומו עלול "להשפיל

24

אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרם לשנאה, לבוז או ללעג מצדם";

25

סעיף 1 (2) לחוק איסור לשון הרע מגדיר לשון הרע כדבר שפרסומו עלול "לבזות

26

אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו";

27

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 לאור לשון המכתבים המפורט לעיל, אין ספק כי במכתביו של הנתבע יש כדי
2 להשפיל את התובעים ולעשותם מטרה ללעג ובנוסף יש בהם כדי לבזות את
3 התובעים בשל מעשיהם, תכונותיהם והתנהגותם.
4 סעיף 1 (3) לחוק איסור לשון הרע מגדיר לשון הרע כדבר שפרסומו עלול "לפגוע
5 באדם במשרתו, אם במשרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או
6 במקצועו". ככלל, הטלת דופי במקצועיותו של אדם בתחום שבו הוא עוסק תיחשב
7 כלשון הרע, כאמור בסעיף 1 (3) לחוק (ע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות
8 בע"מ ואח', פ"ד מ"ט (2) 843, 864).

9

10 הלשון המשתלחת בה השתמש הנתבע כנגד התובעים, במיוחד כלפי התובע 1,
11 איננה מותירה כל ספק כי יש במכתבים משום פרסום לשון הרע. יש במכתבים כדי
12 להשפיל את התובעים, לבזות אותם בגין תכונות או התנהגות המיוחסת להם ואף
13 להטיל דופי בתפקודם ובדרך ניהולם של התובעים במסגרת תפקידם הציבורי, תוך
14 ניסיון לייחס להם פעולות הנוגעות באי חוקיות ובהיעדר מנהל תקין.

15

16 לעניין פרסום המכתבים יש לציין כי לא הוכח בבירור כי המכתבים י"ד - ט"ז
17 נשלחו אכן על ידי הנתבע למרות סגנונם הדומה למכתבים אשר לגביהם אין
18 מחלוקת כי יש נשלחו על ידי הנתבע.

19

20 עם זאת, די במכתבים אשר צוינו לעיל על מנת להקנות לתובעים זכות תביעה בגין
21 מספר רב של פרסומים המהווים לשון הרע.

22

23

24

25

26

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

4. ההגנות הנטענות:

הנתבע טען בכתב ההגנה כי המכתבים מהווים ביקורת על מחדלם של התובעים בניהול האיגוד וכי ניצל את זכותו לחופש הביטוי, שהיא זכות יסוד. עוד נאמר על ידו כי הביקורת היתה אמת.

הגנת אמת דיברתי

סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זו הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום עניין ציבורי ; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

נטל הוכחת ההגנה של "אמת דיברתי" מוטל על המפרסם, משמע על הנתבע. הנתבע לא עמד בדרך כלשהי בהוכחת הטענות אשר עלו כלפי התובעים, הן באשר לאופיים והן באשר לדרך ניהול האיגוד.

במכתבים אין למעשה כל עובדה מוחשית אשר הוכחה כאמיתית במהלך הדיון. אמירותיו של הנתבע נותרו כאמירות סתמיות וכלליות אשר מטרתן ומגמתן לתאר, כאמור, בצורה מבישה ומבזה את התובעים. אין כל שחר לטענתו של הנתבע בדבר אמת בפרסום.

הגנת תום הלב

בכתב ההגנה ובתצהיר עדותו הראשית טען הנתבע כי משלוח המכתבים היווה הבעת דיעה לגיטימית על התנהגותם ודרך ניהולם של התובעים והגנה בפני טענות התובעים לעניין השיק.

לכן טען הנתבע כי עומדת לו הגנת תום הלב בהתאם לאמור בסעיף 15 (3) ו- (4) לחוק איסור לשון הרע.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 אינני מקבלת את טענתו של הנתבע כי היה במכתבים משום הגנה בפני טענות
2 התובע לעניין חתימתו הכפולה על השיק מטעם האיגוד.
3 אין במכתבים זכר לעניין פרשת השיק או השעייתו של הנתבע, ולכן אין בסיס
4 לטענה בתום לב בגין ההגנה על עניין אישי כשר של הנתבע כלשון החוק.
5
6 גם אם נאמר כי מתוך הלשון המשתלחת וחסרת המעצורים של הנתבע עולה
7 ביקורת על התנהגות התובעים בתפקידם הציבורי, הרי שתעמוד לנתבע הגנה בגין
8 הפרסום רק אם הפרסום נעשה בתום לב, כאמור בסעיף 15 רישא לחוק איסור
9 לשון הרע.
10 סעיף 16 לחוק איסור לשון הרע דן בנטל ההוכחה.
11 ס"ק (א) קובע כי אם הוכיח הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות
12 בסעיף 15 וכי הפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה
13 את הפרסום בתום לב.
14 כבר בשלב זה יש לומר כי גם אם היה אמת בפרסום, הרי שלא ניתן לקבוע במקרה
15 שבפני חזקה של פרסום בתום לב, שכן הפרסום חרג באופן בוטה בלשונו מתחום
16 הסביר בנסיבות.
17 יתרה מזאת, סעיף 16 (ב) לחוק איסור לשון הרע קובע:
18 **"חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם**
19 **נתקיים בפרסום אחת מאלה:**
20 **(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו ;**
21 **(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים**
22 **סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;**
23 **(3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהייתה סבירה**
24 **להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15."**
25
26 נראה כי במקרה הנוכחי עונה הפרסום על כל אחד מהמקרים בהם תקבע חזקה כי
27 הנתבע עשה את הפרסום שלא בתום לב.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 כבר נקבע על ידי כי בפרסום לא היה אמת ומתוך עדותו של הנתבע עולה כי הוא
2 אכן לא האמין באמיתותו.

3 מחקירתו הנגדית של הנתבע עולה כי מטרתו בשליחת המכתבים היתה "אולי
4 פריקת תסכול אישי..." (עמ' 52 לפרוטוקול מיום 21.6.01).

5 הנתבע לא חזר מהאמור במכתביו ואף המשיך ופרסם מכתבים נוספים גם לאחר
6 שנשלח אליו ע"י ב"כ התובעים מכתב בו צויין כי תוכן המכתבים אינו אמת (נספח
7 י' לכתב התביעה). מכאן עולה בבירור כי הנתבע התכוון על ידי הפרסום לפגוע
8 במידה גדולה מי שהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15.

9
10 לאור כל האמור לעיל, לא עומדות לנתבע ההגנות אשר נטענו על ידו בכתב ההגנה.

חופש הביטוי

11
12 הנתבע טען עוד בכתב ההגנה כי השתמש בזכות היסוד: חופש הביטוי כשהעביר
13 את ביקורתו על התובעים ועל כן אין דבריו עולים לכדי לשון הרע.

14
15
16 אולם, מקובלת עלי טענת ב"כ התובעים כי גם לחופש הביטוי יש גבולות וכי
17 הנתבע חצה את גבולות אלו בפרסומיו.

18
19 לעניין זה יפים דברי הנשיא דאז שמגר:

20 "זכות היסוד חופש הביטוי היא בעלת חשיבות מכרעת בקביעת אופיו של
21 המשטר השורר במסגרת מדינית או חברתית נתונה".

22
23 עוד נאמר שם כי:

24 "המעניקים מעמד מיוחד לזכות הביקורת בנושאים בעלי עניין ציבורי
25 המתייחסים לנושאי משרה ציבורית, אין בו כדי להתיר לכלי התקשורת
26 לסוגיהם כתיבה שלוחת רסן או לשחררם מכל סייד. סעיף 16 לחוק איסור
27 לשון הרע, התשכ"ה-1965, על שני חלקיו, מביא כללים היוצרים את

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

האיזון הנדרש בין המותר לאסור בעניין טענת תום הלב, המועלית
בעקבות האמור בסעיף 15 לחוק הנ"ל".
(עמ' 21 בע"א 3199/93 יוסף קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ ואח', פ"ד מט (2),
(843).

כאמור לעיל, בחנתי את מכתביו של הנתבע בהתאם לסעיפים 15 ו-16 לחוק איסור
לשון הרע, סעיפים אשר מבטאים את האיזון הנדרש בין חופש הביטוי לבין לשון
הרע. במקרה שבפני, הפר הנתבע באופן בוטה את האיזון והשימוש אותו עשה
בחופש הביטוי הביא לידי עוולת לשון הרע.

5. התביעה שכנגד :

הנתבע טען, כאמור, בכתב התביעה שכנגד כי בהתנהגות התובע 1 בסמוך לבחירות
אשר התקיימו ביוני '99, כאשר הפיץ הודעה בדבר השעייתו מהאיגוד ל-3 שנים,
מהווה בגדר לשון הרע אשר גרמה לו לנזק.

אין ספקי לשון הרע יכולה להתבטא גם על ידי התנהגות וגם על ידי אמירה בע"פ,
כפי שנקבע בסעיף 2 (ב) לחוק איסור לשון הרע.

הנתבע טען בתצהירו כי כחודש לפני הבחירות הפיצו תומכי התובע 1 תצלום מוגדל
של השיק ע"ס 450 ₪ בין משתתפי האסיפה הכללית וכי במועד הבחירות הופצה
שמועה שהוא גנב וזייפן וכי הושעה מחברותו באיגוד.

במהלך הסיכומים מטעם הנתבע עלתה תיאוריה חדשה בדבר "מזימה לרצח אופי
של הנתבע".

גם לאחר שמיעת הראיות נותרו טענותיו של הנתבע ללא ביסוס עובדתי.

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 התובע העיד אמנם כי לא ידוע לו על כך שביום הבחירות הופצה שמועה בדבר
2 השעיית חברות הנתבע מהאיגוד וכי באותו יום עדיין לא ידע מה החליטה ועדת
3 הבירורים וועדת המשמעת.
4 קשה להניח כי מר רוזנטל, אשר לקח חלק פעיל במינוי ועדת הבירורים, לא ידע מה
5 החליטה הועדה עוד לפני שפורסמה החלטתה לאחר הבחירות.
6 עם זאת, אמינה עלי עדותו על פיה לא לקח חלק פעיל בקבלת ההחלטות על ידי
7 ועדת הבירורים וועדת המשמעת.

8
9 מטעם הנתבע העיד בעניין זה **מר אורי גרשוב**, אשר היה יו"ר הארגון במשך 23
10 שנים.

11 בתצהירו נאמר כי פעילים ברשימתו של התובע 1 הפיצו תצלום מוגדל של השיק
12 באסיפת חברים אשר התקיימה כחודש לפני בחירת הנהלת האיגוד.
13 גם בעדות זו אין דבר מעבר לייחוס הפעילות לתובע ועדות בדבר אווירה בה נאמר
14 כי הנתבע גנב כספים.

15 באשר ליום הבחירות עצמו העיד מר גרשוב כי הודיעו שהנתבע הושעה מתפקידו
16 וכי אין לו ספק שפרשת השיק נוצלה על ידי התובע כדי לזכות בבחירות.

17
18 גם במהלך חקירתו הנגדית דיבר העד על שמועות ועל דיבורים עם חברים.

19
20 מעדותו של מר גרשוב לא ניתן לקבוע עובדות כלשהן הקושרות את התובע עם
21 הפצת שמועות או עם יוזמה להעלות את נושא השיק, וגם עדותו מתייחסת
22 לשמועות, לאווירה ולמסקנות בלבד.

23
24 אין לכן בפניי כל ראיה שיש בה כדי לקשור את התובע 1 עם הפצת שמועות כלשהן
25 בדבר השעייתו של הנתבע במועד הבחירות.

26

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1 אין גם מקום לטענתו של התובע כי בהעלאת נושא החתימה על השיק לפני
2 הבחירות, ביצע התובע 1 עוולה של פרסום לשון הרע.
3 הטענה כי בניגוד לנוהל המקובל ולחתימות הנדרשות, חתם הנתבע בעצמו שתי
4 חתימות על השיק אשר היה מיועד כתשלום לבנו, הוכחה במהלך הדיון כטענה
5 נכונה למרות שזו הוכחשה בזמן אמת על ידי הנתבע.
6
7 מתוך הראיות עולה גם כי נושא השיק עלה בעקיפין ולא ביוזמה ישירה של התובע
8 1 בקשר לבחירות.
9
10 אין מחלוקת כי הנתבע איפשר לבנו לפרסם מודעה בבטאון האיגוד ללא תמורה.
11 כאשר העניין עלה לדיון בישיבת מועצת האיגוד באוק' 98, טען הנתבע כי בנו שילם
12 עבור המודעה. לאחר בירור שנעשה על ידי התובע 1 התברר כי לא נעשה תשלום
13 בגין המודעה. אז הועלתה טענה חדשה על ידי הנתבע כי המודעה פורסמה שכן בנו
14 של הנתבע לא קיבל תשלום בגין פעולת הדרכה במחשבים אשר ביצע עבור האיגוד.
15 רק בעקבות נושא זה נבדק נושא השיק ואכן נמצא העתק השיק, נ/2, עליו חתם
16 הנתבע בלבד.
17
18 בעקבות בירור נוסף והזמנת השיק מהבנק, התברר כי על השיק המקורי מופיעות
19 שתי חתימות וכי שתי החתימות הן חתימות הנתבע.
20
21 אין ספק כי בדיקת נושא זה על ידי התובע 1 הינה בדיקה לגיטימית והעלאת
22 הנושא והדיון בו במסגרת ועדת הבירורים וועדת המשמעת - לא היתה בגדר
23 פרסום לשון הרע או מזימה כלשהי כנגד הנתבע.
24
25
26

בתי המשפט

א 027839/00

בית משפט השלום תל אביב-יפו

26/03/2002

תאריך:

בפני: כב' השופטת דניה קרת - מאיר

1

2

6. סיכום:

3

התובעים הוכיחו כי הנתבע פרסם מכתבים שיש בהם כדי להוות עוולה של פרסום

4

לשון הרע.

5

6

הנתבע לא הוכיח את התביעה שכנגד ודין התביעה להידחות.

7

8

לאור העובדה כי הדיון פוצל, ויש לדון בשאלת הנזק בנפרד, יתקיים קדם משפט

9

ביום 28.4.02 שעה 08:30.

10

11

נושא ההוצאות, הן לעניין התביעה העיקרית והן לעניין התביעה שכנגד, ידון

12

במסגרת פסה"ד לעניין הנזק.

13

14

15

ניתן היום י"ג בניסן, תשס"ב (26 במרץ 2002) במעמד הצדדים.

16

17

ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי

18

מותר לפרסום מיום 26.3.02.

19

דניה קרת – מאיר, שופטת

סגן נשיא

20